

Aaja Chemnitz' tale ved nytårsgudstjenesten på Kastelet

Taler

Aaja Chemnitz Driefer
Medlem af Folketinget, Inuit
Ataatigiit

Dato

13. januar 2024

Sted

Kastelet

Mange Tak for invitationen.

For jer af jer der ikke kender mig, så er mit navn Aaja Chemnitz. Jeg er grønlandsk medlem af Folketinget på vegne af Inuit Ataatigiit og bl.a. medlem af forsvarsudvalget.

Jeg er beæret over at deltage til dette års arrangement. Da jeg lagde kransen ved monumentet til ære for personer der har givet det ultimative offer, blev jeg ramt af ydmyghed. Tænk at vi har så mange gode mennesker, som er villige til at sætte deres liv på spil, så vi andre kan leve i sikkerhed. Det er vigtigt ikke mindst i en usikker verden.

På verdensplan ser vi et stort antal konflikter og Grønland befinder sig midt i et stort geopolitisk spil. Klimaforandringerne skaber nye adgange til områder og dermed også ressourcer. Krigen i Ukraine har skabt fornyede spændinger, også i Arktisk, hvor Rusland ser ud til at udfordre Ilulissat-erklæringens formål om lavspænding i Arktis.

Som mange af jer nok ved, foregår der i disse tider forsvarsforligsförhandlinger og vi er for første gang inviteret med i forhandlingerne. Det er noget jeg har kæmpet længe for. Jeg plejer at sige, at Forsvars- og sikkerhedspolitikken i Grønland længe har været et blankt stykke papir. Derfor udarbejdede jeg sammen med mit parti et forsvarsudspil, som vi gik til forhandlingerne med. Udspillet er frit tilgængeligt, men vigtigst af alt handler det om at bevare lavspændingen i arktisk, samtidig med at vi styrker overvågningen, beskytter kritisk infrastruktur og sikrer at investeringerne i Grønland kommer den grønlandske befolkningen til gode.

Regeringen er nødt til at prioriterer Grønland højere på forsvars- og sikkerhedsområdet. Det er bl.a. vigtigt, at vi får styrket overvågningen omkring Grønland og særligt ved GIUK-gabet mellem Grønland, Island og UK, som er adgangen til Europa.

Det er ikke en seriøs tilgang at have et enkelt Challenger-fly, som er på jorden halvdelen af tiden det skal være i luften og ser en svensknøgle mere end fjeldene i Grønland. Vi skal have et bedre og mere holdbart fly som er gearret til forholdene. Takket være de lakkede dokumenter, kan vi se, at der er planer om at udskifte Challengeren med P8, som er et maritimt overvågningsfly. Det er vi glade for.

Et enkelt fly er dog ikke nok til at overvåge verdens største ø med et areal på mere end 2 mio. km². Vi skal derfor også have udskiftet de forældede Thetis-skibe i Grønland. De har mere end 30 år på bagen og lever ikke op til Natos krav. Derudover er det netop kommet frem, at flere af skibene i Grønland mangler fundamentale grundelementer. Kanonerne virker ikke og er kun til pynt.

Der går forlydender om, at man fra Forsvarets side vil beholde disse skibe i 15 år mere og til det siger vi - Nej tak! Det kan ikke gå for stærkt med at anskaffe nye skibe som kan overvåge, håndhæve suveræniteten og assisterer i Search and Rescue operationer.

Tiden for en modernisering af forsvarets kapaciteter i Grønland var i går. Det viser de mange konflikter i verden og særligt Ruslands oprustning i Arktisk. Vi skal være modstandsdygtige og venter vi længere kan det have fatale konsekvenser for sikkerheden og evnen til at håndhæve vores suveræniteten og beskytte vores borgere.

Grønland har en unik geografi med særegne udfordringer. Vores storslåede, men også til tider barske natur har gennem generationer haft en stor indflydelse på tilrettelæggelsen af vores samfund og stiller store krav til vores beredskab. Vi kan ikke undervurdere vigtigheden af at have et stærkt beredskab der kan reagere hurtigt og effektivt på de udfordringer der måtte opstå.

Vi skal have styrket den kritiske infrastruktur i Grønland, som på nuværende

tidspunkt er meget sårbar. Der er behov for redundans af søkablet og beskyttelse af elforsyningen. Det viste strømnedbruddet i 2021 med al tydelighed. Et defekt kabel i et vandkræftværk førte til massive nedbrud i hovedstaden Nuuk, som i flere dage var uden strøm, internet eller telekommunikation. Samfundet var simpelthen lammet og kriseberedskabet måtte i spil. Det blev derfor tydeligt for enhver, at der er et stort behov for investering i den kritiske infrastruktur i Grønland, som ikke er gearet til større nedbrud.

Vi skal ikke kun fokusere på at opbygge vores kapaciteter, men også investere i uddannelse og træning af vores befolkning, som er den vigtigste ressource. Det er vigtigt for mig, at vi i højere grad selv bliver i stand til at varetage funktionerne i forsvaret og beredskabet. En stor del af vores unge er uden arbejde eller uddannelse. De skal aktiveres. Derfor glæder det mig, at det igen er blev muligt at tage en beredskabsuddannelse i Kangerlussuaq.

På den måde slår vi ikke blot 2 fluer med et smæk, men hele 3. Der bliver fundet et anvendelsesområde for Kangerlussuaq, som har været en stor bekymring efter etableringen af de nye lufthavne. Flere unge komme i uddannelse og vi får styrket beredskabet. Nyeste tal viser, at 236 personer har søgt uddannelsen, men der er kun plads til 20. Vi skal derfor have udvidet antallet af optagelser, hvilket vil være til stor gavn for samfundet.

Forsvar for Grønland ikke er krudt og kugler. Det handler om diplomati, viden og beredskab. Lavspænding er en vigtig del af vores tilgang. Det er afgørende, at der er opbakning blandt den grønlandske befolkning, for det skaber legitimitet. Til det skal vi sikre at investeringerne også tjener et civilt formål, så det kommer Grønland til gavn.

Det er vigtigt at understrege, at vi har et godt samarbejde med Danmark på forsvars- og beredskabsområdet. Det er et samarbejde vi ønsker at fortsætte. Stemningen er helt sikkert, at vi foretrækker et samarbejde med Danmark, hvor vi har større indflydelse på beslutningerne, end vi ville have med amerikanerne.

Jeg vil derfor se frem til nogle forhåbentlige frugtbare forhandlinger med forsvarsministeren om forsvarets investeringer og rolle i Grønland.

Tak for jeres indsats for at styrke forsvaret. Qujanaq!

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Mindetale, Nytårstale, Politisk tale

Relateret

Thomas H Becks prædiken ved nytårgudstjenesten på Kastelet
13. januar 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aaja-chemnitz-tale-ved-nytarsgudstjenesten>